

汉哈辞典

那衣满等编纂

新疆人民出版社

HANZUXA QAZAKXA SÖZDIK

Kurasteroqandar:

S. Nayman ianê baskalar

XINJIANG HALEK BASPASE

前 言

广大哈萨克族读者早就盼望有一部《汉哈词典》。在进行新长征的今天，这种需要更加迫切。为此，我们编纂了这部综合性、对照性的《汉哈词典》，供具有中等以上文化水平的哈族同志学习汉语、翻译汉文时参考。

这部词典于1974年5月开始编纂，于1977年底审订完毕。参加编纂的有阿汗、哈里汗、那衣满、阿克亚、热马赞、萨依夫、萨荷达、苏里唐；参加审定的有托合塔尔汗、阿不都别克、阿不都达别克、开英、那衣满、哈里汗、艾提哈孜、阿木尔、贺扎木丁、朱满、萨依夫、夏侃。那衣满从始至终参加并且主持了编审工作。在编纂过程中，主要以《现代汉语词典》为依据，同时参考了《辞海》《汉维词典》《俄哈辞典》《俄哈术语小辞典》等，并适当地增添了科技方面的词汇。

我们的编纂工作获得有关单位和同志的大力支持和协助。古丽帕西、卡哈尔、阿合买提汗、哈孜侃、朱马汗、努尔别克、热合满、师忠孝、范耀祖、安瓦尔、克依那克、王育华、杨振明、古丽苏木、马丁、玛依努尔、斯兰波勒、努尔苏里坦等同志先后参加了资料整理和校对工作。在此谨表谢忱。

参加编纂的人员全都是新中国培养起来的哈萨克族中、青年语言工作者、编辑和翻译。我们编纂这样的词典是第一次，虽经多次修改审订，错误缺点仍然难免，欢迎读者批评指正。

ALOIE SÖZ

Kaleng Kazak okermandare «Hanzuxa - Kazakxa sözdik» xeqewen köptên kütiwli êdi, teng jorekka xê-riw tarteloqan qazirgi kündê bul zəriwlik tipti arta tüsti, sol sêbêpti, orta dərêjêlidên joqare bilimi bar joldas-tardeng Hanzu tilin üyrêniwinê, Hanzu tilinên awdar-ewena qoloqanat bolewe üxin ose jalpelek, salestermale «Hanzuxa - Kazakxa sözdik»ti qurasterep otermez.

«Hanzuxa - Kazakxa sözdik»ti jasaw jumese 1974 - jeldeng 5 - ayenda bastalep, rêdakseyasen qaraw jumese 1977 - jeldeng songenda tamamdalde. Sözdikti jasawqa Aqan Bêyqut ule, Qaleykan Qaleyakbar ule, S. Nayman, Aqeya Radan ule, Ramazan Asel ule, Sayep Musadel ule, Saqeyda Sapex keze, Soltan Qanapeya ule, rêdakseyasen qarawqa Toqtarkan Akemêtjan ule, Əbdibêk Qusbolat ule, Əbdildəbêk Têrxin, Kayying, S. Nayman, Qaleykan Qaleyakbar ule, Aytqaze Qaley ule, Əmir Jalbaqay ule, Keyzamiydên Qurman ule, Juman Eberayem ule, Sayep Musadel ule, Xəkên Ongalbay ule qatnaste. S. Nayman joldas sözdikti jasaw - rêdakseyalaw jumesena bastan - ayak qatnaste əri one baskarep oterde.

Sözdikti jasaw baresenda kəbinêsê «Xianday Hanyü Cidian» («qazirgi Hanzu tili sözdigi») nêgiz êtilip, «Cihai» («Söz têngizi»), «Hənzüqə - Uyoqurqə luqat», «Oresxa - Kazakxa sözdik», «Oresxa - Kazakxa tərminologiya sözdigi» qatarle sözdiktêrdên dê paydalanelep, qelem-têhnika salasendaqə ataw - sözdêr mümkindiginxê mol-erak ên'gizildi.

Sözdikti jasaw jumesena qateste orendar mên joldas-

tar bêlsênê atsaleste æri dêmêw bêrip oterde. Külpax Êrkasem keze, Qahar Silamjan ule, Akemêtqan Xakêr ule, Kazikên Əzil ule, Jumakan Rêkê ule, Nurbêk Əbikên ule, Rahman Razdek ule Shi Zhongxiaw, Fan Yawzu, Ənwar Bolatqan ule, Keynak Tuqan keze, Wang Yuhua, Yang Zhenming, Gülsim Mukay keze, Mədên Mukax ule, Mayenur Musayep keze, Siləmbol Eskak ule, Nursoltan Kəlap ule sözdikting matêriyal rêttêw jənê korrêktorlek jumestarena qatnaste, bul joldastaroqa xen ekelasemez-bên alojes aytamez.

«Hanzuxa - Qazaqxsa sözdik»ti Qazakteng janga Zhongguo qureloqan song qataroqa qoseloqan til oqeleme qezmêtkêrlêri, rêdaktorlare mên awdarewxelare qurasterde. Munday sözdikti tungoqex qurasterep oteroqanemez sêbêpti, talay jol ɵngdêlgênning ɵzindê dê, sözdikting aqattekıtar mên kêmistiktêrdên awlak bolewe keyen, paydalanewxelardeng sen aytewena əbdên bolade.

凡 例

一、本词典所收单字,包括异体、繁体字在内,共计七千八百左右,收词(包括当词用的单字)、词组、成语等,约计六万五千。

二、字头用大字排印,词条列于字头之下。

三、形同而音、义不同的字,分列为几个字头,如‘好’hǎo 和‘好’hào,并且各在注音前面用1) 2) 3) 等表明次第,释义之末另提行附列其余的音及其所见页数。

四、形同而音、义不同的词,分立词条,如【公差】gōngchā 和【公差】gōngchāi。

五、字头按汉语拼音方案字母次序排列。

六、字头下的各词条排列法:

1) 词条在一个以上的,依第二字的拼音字母次序排列,第二字相同的依第三字排列,以下类推。

2) 轻声字紧接在同形的非轻声字后,如【大方】dàfang 排在【大方】dāfāng 的后面。

3) 专有名词紧排在形、音相同的普通名词前面,如【金星】Jīnxīng 排在【金星】jīnxīng 的前面。

4) 同音不同形的字,按笔划多少排列,少的在前,多的在后,如【时式】shíshì 排在【时事】shíshì 的前面。

七、本词典字头、词条所用汉字形体以《第二次汉字简化方案(草案)》公布以前通行的为标准。字头的异体字(包括繁体)加括号附在正体之后。括号内的异体字只适用于个别义项时,在异体字左上方加所适用的义项数码,如:彩(②綵)。有些异体字的左上方带个小三角(△),表示另外也做字头。

八、在同一字头下,音义相同而形不相同的词条并列(用得较广的在前),如【月食】【月蚀】yuèshí。

九、书面上有时儿化,有时不儿化,口语里必须儿化的词,自成词条,如【今儿】【小孩儿】。书面上一般不儿化,但口语里一般儿化的,在释义译文前加‘(-儿)’,如:把(櫛)(-儿)tutka……。释义不止一项的,如口语里一般都儿化,就把‘(-儿)’放在注音之后,第一义项之前,如:楔 xiē(-儿)①……②……。如只有个别义项儿化,就把‘(-儿)’放在有关义项数码之后,如:道①(-儿)……③(-儿)……。

十、字头和词条都按汉语拼音方案注音。

十一、本词典一般不注变调。

十二、多音词的注音,一般连写。结合较松的,在中间加短横(-),如【轻机关枪】qīng-jīguānqiāng。

十三、注解字义,一般不详列古义。

十四、属于某一学科或某一方面的词,必要时加略语。略语适用于词条的所有义项时,标在第一义项之前,只适用于个别义项的,标在有关义项数码之后。本词典所用略语如下:

<政>	政	治	<军>	军	事	<农>	农	业
<教>	教	育	<经>	经	济	<地>	地	理
<地质>	地	质	<哲>	哲	学	<机>	机	械
<建>	建	筑	<交>	交	通	<剧>	戏	剧
<化>	化	学	<矿>	矿	业	<林>	林	业
<逻>	逻	辑	<美>	美	术	<牧>	畜	牧
<法>	法	律	<气>	气	象	<商>	商	业
<生>	生	物	<生理>	生理解剖		<史>	历	史
<数>	数	学	<水>	水	利	<体>	体	育
<天>	天	文	<文>	文	学	<物>	物	理
<电>	电	工	<药>	药	物	<冶>	冶	金
<医>	医	学	<音>	音	乐	<语>	语言文字	
<宗>	宗	教	<植>	植	物	<纺>	纺	织
<心>	心	理	<动>	动	物	<口>	口	语
<方>	方	言	<书>	文言词语		<古>	古词古义	
<旧>	旧词旧义		<简>	简	称			

十五、举例中用本字头、本词条时以‘~’代替。

十六、某些译文后，酌加注释，以求确切，如：【返航】 fǎnhāng kaytew (ayerpe-lan, kêmê tuwrale).

十七、有的译文采用概括说明和举例的方法，如：【车辆】 chēliàng ① dēnggêlêktilêr.

十八、例子的译文和释义的译文不一致时，在例子的译文前加符号‘令’。

JALPE TÛSINIK

1. Bul sêzdikkê bôgdê ərîptêr mên kürdêli ərîptêrdi kamteoqan 7800 dêy ərîp, 65 meng xamale sêz (sêz ornena jürêtin ərîptêr dê kamtelade), sêz tirkêsi, nakeste sêz ên'gizildi.

2. Tübîr ərîptêr kêsêk tizilip, tuwende sêzdêr túbîr ərîptêrding ayak jaqena túsirildi.

3. Pixini uksaqanemên debese, maqnase uksamayten ərîptêr, mesale: “好” hǎo mên “好” hǎo jêkê-jêkê túbîr ərîp rêtindê alenep, rêtin angoqartew üxin debestek bêlgilêri aldene 1), 2), 3) nêmirlerî bêrildi. maqnaseneng songena baska debese jânê oneng bêt nêmirî tirkêldi.

4. Pixini uksaqanemên debese, maqnase uksamayten sêzdêr, mesale: 【公差】 gōngchā mên 【公差】 gōngchāi jêkê-jêkê sêz rêtindê alende.

5. Túbîr ərîptêr Hanzu tili debestek ərîptêri jobaseneng əlippêlik rêti boyenxa tizildi.

6. Túbîr ərîptêr ayak jaqendaqê sêzdêrding tiziliw rêti tēmēndēgidēy:

1) Túbîr ərîptêr ayak jaqendaqê sêz birêw bolmaqanda ol êkinxi ərîpting debestek ərîp rêti boyenxa, êkinxi ərpi uksas xeksa üxinxi ərîpting debestek ərîp rêti boyenxa tizilip, kəloqandare da ose tərtip boyenxa kəltirildi.

2) Jēngil debeste ərîptêr jēngil debeste êmēs, birak özimēn pixindēs ərîptêr songena, mesale: 【大方】 dàfāng sêzi 【大方】 dàfāng neng songena tizildi.

3) Jalke êsimdêr pixini, debese özimēn uksas jalpe êsimdêr aldene, mesale: 【金星】 jīnxīng sêzi 【金星】 jīnxīng neng aldene tizildi.

4) Debese uksaqanemên pixini uksamayten ərîptêr sezeqeneng az-kəptiginê karay saralanep, az sezektelare bas jaqena, kəp sezektelare ayak jaqena, mesale: 【时式】 shíshì sêzi 【时事】 shíshì neng bas jaqena kəltirildi.

7. Sêzdikkê ên'gizilgên túbîr ərîptêr mên sêzdêr «Hanzu ərpining êkinxi rêtki keskartelew jobase» jareyalanewdan burenoqê pixini boyenxa tizilip, túbîr ərîpting bôgdê türî (kürdêli türî dê kamtelade) kaleptasewle ərîpting songenan jakxa ixinê túsirildi, jakxa ixindêgi bôgdê ərîp ayerem maqnada qana koldanelsa bôgdê ərîpting sol jak xêkêsinê koldanelaten maqnaseneng rêt nêmirî salende, mesale: 彩(②綵). Kêybir bôgdê ərîpting sol jak xêkêsinê koyeloqan üxburexxa (△) oneng túbîr ərîp rêtindê dê kêlêtinin túsindirêdi.

8. Túbîr ərîpting ayak jaqena tuskên, debese, maqnase uksaqanemên pixini uksamayten sêzdêr, mesale: 【月食】 【月蚀】 yuèshí jarestera tizilip, kəbirêk koldanelatene aldene bêrildi.

9. Baspasêz tilindê ‘儿’ kēydê koselep, kēydê koselmayten, awezêki tildê ‘儿’ koselmasa bolmayten sêzdêr, mesale: 【今儿】 【小孩儿】 tawêlsiz sêz rêtindê kəltirildi. Baspasêz tilindê jalpe aloqanda ‘儿’ koselmayten, awezêki tildê ‘儿’ koselaten sêzdêrding maqnase aldene (—儿) túsirildi, mesale: 把(櫛) (—儿) tutka. Túbîr ərîpting maqnase əldēnēxê türli kêlêtin, awezêki tildê tūgēldēy ‘儿’ koselaten

sözdêrdê ‘(-儿)’ debestek bêlgining songena, aloqaxke maqnaneng aldena tûsirilip oterelde, mesale: 楔 xiē (-儿)①..... ②..... . Ayrekxa maqnada qana ‘儿’ koselaten bolsa ‘(-儿)’ kateste maqnaneng rêt nêmirinên kêyin kêltirildi, mesale: 道① (-儿)..... ③ (-儿)

10. Tübir ərîptêr mên sözdêrding barleqe Hanzu tilining debestek jobase boyenxa debestalde.

11. Sözdiktê debes almasewe nêgizinên êskêrtilmêdi.

12. Kêp buwende sözdêr jalpe aloqanda koselep jazelde da, birikkên söz êsêptêlmêytindêrining arasena sezekxa (-) koyelde, mesale: 【轻机关枪】qīng-jīguānqiāng.

13. Sözdêr maqnasen tûsindirîw jaoqanda, jalpe aloqanda, aroqe zaman maqnalare ayrekxa têktêlmêdi.

14. Əldêbir qelemoqa nêmêsê salaqa jataten sözdêrgê kajêtti jaoqdayda keskaroqan sözdêrmên tûsinik bêrildi. keskaroqan sözdêr sol sözding barlek maqnasena üylêssê, onda ol aloqaxke maqnaneng aldena tûsirildi dê, ayerem maqnasena qana üylêssê kateste maqnaneng rêt nêmirinên kêyin kêltirildi. Sözdiktê paydalaneloqan keskar-
oqan sözdêr menalar:

<政> sayasey	<军> əskêriy istêr	<农> awel xarwaxeleqe
<教> okew-aqartew	<经> xarwaxelek	<地> jaoqerapeya
<地质> jêr kureleme	<哲> filosofia	<机> maxeyna
<建> kureles qeleme	<交> katnas-tasemal	<剧> tiater
<化> huaxüe	<矿> kên qeleme	<林> orman xarwaxe- leqe
<逻> logika	<美> əsêmonêr	
<法> zang qeleme	<气> awa raye	<牧> mal xarwaxeleqe
<生> shengwuxüe	<生理> shenglixüe	<商> sawda-satek
<数> shuxüe	<水> suw qeleme	<史> tareyh qeleme
<天> aspan qeleme	<文> ədəbiyêt	<体> dênê tərbiyê
<电> êlêktir qeleme	<药> dəri-dərmêk	<物> wulixüe
<医> dərîgêrlik qeleme	<音> mozika	<冶> mêtal koretew
<宗> din	<植> əsimdik qeleme	<语> til-jazew
<心> xinlixüe	<动> haywanattar qeleme	<纺> tokemaxelek
<方> jêrgilikti til		<口> awezêki til
<旧> êski söz jənê êski maqna	<书> êskixê til	<古> aroqe zaman tili, aroqe zaman sözi
	<简> keskaroqan söz	

15. Mesaloqa tübir ərîpting, sol sözding ôzi kêltirilgêndê olardeng ornena ‘~
bêlgisi salende.

16. Maqna ayken xeqewe üxin kêy sözding balamasena jakxale tûsinik bêrildi, mesale: 【返航】fǎnháng kaytew..... (ayerpelan, kêmê tuwrale).

17. Kêybir söz jalpelawex maqnamên nêmêsê mesalmên tûsindirildi, mesale: 【车辆】chēliàng ① dōnggêlêktîlêr.

18. Mesaldar awdarmase bêrilgên maqnaoqa uksamaoqan jaoqdayda mesaldar awdarmaseneng aldena kêltirindi maqna bêlgisi ‘◇’ salende.

总 目 录

凡例	1-4
汉语拼音音节索引	5
新旧字形对照表	7
部首检字表	8-53
一、部首目录	8
二、检字表	10
三、难检字笔画索引	52
词典正文	1-1518
附录	1519-1550
汉语拼音方案	1519
我国历史朝代公元对照简表	1522
我国少数民族简表	1525
我国各省、自治区、直辖市名称	1528
新疆维吾尔自治区县级以上行政区划表	1530
世界各国和地区面积、人口、首都（或首府）一览表	1533
计量单位简表	1543
节气表	1547
化学元素表	1548

JALPE MAZMUN

JALPE TÛSINIK	1-4
HANZU TILI DEBESTEK ƐRIPTƐRINING BUWENDEK KƆRSƐTKIXI ...	5
JANGA-ƐSKI ƐRIPTƐR PIXININING SALESTERMALE KƐSTƐSI	7
HANZU ƐRPINING BASTE BƆLƐKTƐRI BOYENXA ƐRIP IZDƐW	
KƐSTƐSI	8-53
1. Baste BƆlƐktƐr Mazmune	8
2. Ɛrip IZdƐw KƐstƐsi	10
3. Tabelewe Keyen ƐriptƐr SezeƐeneng KƆrsƐtkixi	52
SƆZDIK TƐKISI	1-1518
KƆSEMƐALAR	1519-1550
Hanzu Tili Debestek ƐriptƐrining Jobase	1519
Ɛlimiz TareyhendaƐe Patxalektardeng Janga ƐraleK Salestermale KƐstƐsi.....	1522
ƐlimizdƐgi Az Ulttar	1525
ƐlimizdƐng ƐlkƐlƐri, Aptonomeyale Rayondare, TƐtƐ Karaste Kalalare	1528
Xinjiang UyƐur Aptonomeyale Rayoneneng Awdannan JoƐare Ɛkimxilik BƆlinisi	1530
MƐmlƐkƐttƐr MƐn Rayondardeng JƐr KƆlƐmi, HalƐe, Astanase (NƐmƐsƐ OrtaleƐe).....	1533
ƐlxƐm BirliktƐri	1543
Amaldar kƐstƐsi	1547
HuaxƐelik ƐlƐmƐnttƐr kƐstƐsi	1548

汉语拼音音节索引
HANZU TILI DEBESTEK ƏRIPTÊRINING
BUWENDEK KƏRSÊTKIXI

1. 每一音节后举一字做例，可按例字读音去查同音的字。2. 数字指本词典页码。

1. Buwendar songenan keltirilgên mesal əriptêr arkele debestas əriptêr karalade.

2. Seyperlar sözdik tēkisining bêt nēmirin bildirēdi.

A	chang	昌	107	ding	丁	251	gong	工	377	jiang	江	546																	
	chao	超	114	diu	丢	257	gou	沟	387	jiao	交	550																	
	che	车	118	dong	东	257	gu	沽	390	jie	接	561																	
	ai	哀	2	dou	兜	263	gua	瓜	399	jin	今	573																	
	an	安	5	du	都	266	guai	乖	401	jing	京	583																	
ang	肮	10	chi	吃	132	duan	端	271	guan	官	402	jiong	迥	592															
ao	熬	10	chong	充	138	dui	堆	275	guang	光	408	jiu	究	592															
B	chou	抽	143	dun	吨	279	gui	规	411	ju	居	598																	
	chu	初	147	duo	多	280	gun	滚	415	juan	捐	603																	
	chuai	揣	157	E			guo	锅	416	jue	决	605																	
	chuan	川	158							H			jun	军	608														
	chuang	窗	163																										
chui	吹	164																											
chun	春	167																											
bai	白	15	chuo	戳	170	ei	欸	288	ha	哈	423	K																	
ban	班	22	ci	疵	170	en	欸	288	hai	孩	423				ka	咖	611												
bang	帮	27	cong	聪	175	er	恩	288	han	寒	427				kai	开	612												
bao	包	29	cou	凑	178	F			hang	航	432				kan	刊	618												
bei	杯	37	cu	粗	178										fa	发	293	hao	蒿	433	kang	康	620						
ben	奔	42	cuan	撺	181							fan	翻	299	he	喝	437	kao	考	623									
beng	崩	44	cui	摧	181							fang	方	307	hei	黑	445	ke	瞞	624									
bi	逼	45	cun	村	183							fei	非	314	hen	痕	447	kei	剋	631									
bian	边	52	cuo	搓	184	feng	分	320	heng	恒	447	ken	肯	631															
biao	标	57	D			fo	佛	334	hm	嗽	450	keng	坑	632															
bie	别	60							G			hong	烘	450	kong	空	632												
bin	宾	62													hu	呼	458	kou	抠	637									
bing	兵	62																hua	花	464	ku	枯	640						
bo	波	67																			huai	怀	472	kua	夸	644			
bu	补	71	huan	欢	474	kuai	快	645																					
C	ca	擦				87	dan	单	207	huang	荒	478	kuan	宽										647					
	cai	猜				87	dang	当	213	hui	灰	482	kuang	筐	648														
	can	餐				90	dao	刀	216	hun	昏	489	kui	亏	651														
	cang	仓				94	de	德	222	huo	活	492	kun	昆	653														
	cao	操	95	dei	得	224	J			la	拉	656																	
ce	策	97	den	抻	224	ji							迹	499	lai	来	659												
cen	参	99	deng	登	224													jia	家	522	lan	兰	661						
ceng	层	99	di	低	228																			jian	兼	531	lang	狼	663
cha	插	100	dian	颠	238																								
chai	拆	104	diao	凋	247		geng	耕	375																				
chan	搀	105	die	爹	250																								

lao	捞	664	n	嗯	783	po	坡	853	shai	筛	962	tuo	拖	1135
le	勒	671	na	那	783	pou	剖	856	shan	扇	963	W		
lei	雷	672	nai	乃	786	pu	扑	856	shang	商	968			
leng	冷	675	nan	男	787	Q			shao	烧	976	wa	挖	1138
li	离	678	nang	囊	790				she	奢	978	wai	歪	1140
lia	俩	687	nao	闹	791	qi	期	860	shei	谁	983	wan	弯	1144
lian	连	687	ne	呢	794	qia	卡	874	shen	深	983	wang	汪	1151
liang	良	692	nei	内	794	qian	千	874	sheng	声	992	wei	威	1155
liao	燎	696	nen	嫩	797	qiang	腔	884	shi	诗	1002	wen	温	1167
lie	列	698	neng	能	797	qiao	敲	887	shou	收	1025	weng	翁	1174
lin	磷	701	ng	嗯	798	qie	切	890	shu	书	1033	wo	窝	1175
ling	凌	704	ni	泥	798	qin	亲	893	shuc	刷	1042	wu	污	1176
liu	溜	709	nian	年	801	qing	青	896	shuai	衰	1043	X		
lo	咯	715	niang	娘	804	qiong	穷	906	shuan	臼	1044			
long	龙	715	niao	鸟	805	qiu	秋	907	shuang	双	1044	xi	西	1193
lou	搂	717	nie	捏	806	qu	区	910	shui	水	1047	xia	虾	1203
lu	炉	719	nin	您	807	quan	圈	915	shun	顺	1052	xian	先	1209
lū	旅	723	ning	宁	807	que	缺	920	shuo	说	1053	xiang	相	1219
luan	乱	726	niu	牛	808	qun	群	922	si	思	1055	xiao	消	1228
lue	略	727	nong	农	810	R			song	松	1062	xie	些	1239
lun	抡	728	nou	耨	813				sou	搜	1064	xin	新	1244
luo	罗	729	nu	奴	813	ran	然	923	su	苏	1065	xing	兴	1252
M			nū	女	814	rang	嚷	924	suan	酸	1067	xiong	兄	1259
			nuan	暖	815	rao	饶	925	sui	虽	1069	xiu	休	1262
			nūe	虐	815	re	热	925	sun	孙	1071	xu	需	1265
			nuo	挪	816	ren	人	928	suo	梭	1072	xuan	宣	1270
m	姆	733	O			reng	扔	935	T			xue	靴	1274
ma	妈	733				ri	日	936				xun	勋	1279
mai	埋	738				rong	容	937				Y		
man	蛮	741				rou	柔	940	ta	他	1074			
mang	忙	744	o	喔	816	ru	蠕	942	tai	胎	1075	ya	呀	1282
mao	猫	745	ou	欧	816	ruan	软	946	tan	贪	1078	yan	烟	1287
me	嚙	748	P			rui	锐	947	tang	汤	1083	yang	央	1298
mei	煤	748				run	润	948	tao	涛	1086	yao	腰	1305
men	门	753				ruo	弱	948	te	特	1089	ye	爷	1310
meng	蒙	754	pa	怕	818	S			teng	疼	1090	yi	衣	1315
mi	迷	757	pai	拍	819				ti	梯	1091	yin	音	1338
mian	棉	760	pan	盘	822	sa	撒	949	tian	天	1096	ying	应	1346
miao	苗	763	pang	旁	825	sai	赛	950	tiao	挑	1103	yo	唷	1352
mie	灭	764	pao	抛	826	san	三	951	tie	贴	1106	yong	拥	1352
min	民	765	pei	胚	829	sang	桑	955	ting	听	1109	you	优	1355
ming	明	768	pen	喷	832	sao	搔	956	tong	通	1111	yu	淤	1367
miu	谬	772	peng	烹	833	se	涩	958	tou	偷	1120	yuan	渊	1378
mo	摸	773	pi	披	835	sen	森	958	tu	突	1125	yue	约	1386
mou	谋	778	pian	偏	840	seng	僧	959	tuan	团	1130	yun	云	1389
mu	木	779	piao	飘	842	sha	沙	959	tui	推	1131	Z		
N			pie	撇	844				tun	吞	1134			
			pin	拼	844									
			ping	乒	847									

za	匝	1392	zeng	增	1404	zhen	针	1426	zhuan	专	1477	zu	租	1507
zai	栽	1394	zha	扎	1406	zheng	征	1433	zhuang	装	1482	zuan	钻	1510
zan	赞	1397	zhai	摘	1408	zhi	之	1442	zhui	追	1485	zui	最	1511
zang	脏	1398	zhan	沾	1409	zhong	中	1456	zhun	准	1486	zun	尊	1512
zao	遭	1399	zhang	章	1414	zhou	周	1465	zhuo	桌	1487	zuo	作	1513
ze	则	1402	zhao	招	1418	zhu	诸	1467	zi	资	1490			
zei	贼	1404	zhe	遮	1423	zhua	抓	1476	zong	宗	1502			
zen	怎	1404	zhei	这	1426	zhuai	拽	1477	zou	走	1505			

新旧字形对照表
JANGA-ÊSKI ƏRIPTÊR PIXININING
SALESTERMALE KÊSTÊSI

(字形后圆圈内的数字表示字形的笔数)
(Ərip pixini songendaqə dənggêlêkti seyperlər ərip pixinining sezek sane)

旧字形 êski ərip pixindêri	新字形 janga ərip pixindêri	新字举例 janga əriptêr mesaldare	旧字形 êski ərip pixindêri	新字形 janga ərip pixindêri	新字举例 janga əriptêr mesaldare
𠂇④	𠂇③	花	直③	直⑧	值
辶④	辶⑧	连	𪚩⑧	𪚩⑧	绳
𠂇⑥	开④	形	𪚩⑨	𪚩⑧	蜗
丰④	丰④	艳	垂⑨	垂⑧	睡
巨⑤	巨④	渠	𪚩⑨	食⑧	饮
屯④	屯④	纯	郎⑨	郎⑧	廊
瓦⑤	瓦④	瓶	𪚩⑧	录⑧	绿
反④	反④	板	𪚩⑩	𪚩⑨	温
丑④	丑④	纽	骨⑩	骨⑨	滑
示⑤	𠂇④	礼	鬼⑩	鬼⑨	槐
𠂇⑤	𠂇⑤	拔	爲⑫	為⑨	伪
印⑥	印⑤	鲈	既⑪	既⑨	溉
耒⑥	耒⑥	耕	蚤⑩	蚤⑨	搔
吕⑦	吕⑥	营	敖⑪	敖⑩	傲
𠂇⑦	修⑥	修	莽⑫	莽⑩	莽
𠂇⑧	争⑥	净	眞⑩	真⑩	填
产⑥	产⑥	彦	致⑨	致⑩	緻
𠂇⑦	𠂇⑥	养	𪚩⑩	𪚩⑩	摇
并⑧	并⑥	屏	𪚩⑪	𪚩⑩	掇
吳⑦	吳⑦	蜈	黃⑫	黄⑪	横
角⑦	角⑦	确	虛⑫	虚⑪	覬
𠂇⑨	𠂇⑦	换	異⑫	異⑪	戴
𠂇⑧	𠂇⑦	敞	象⑫	象⑪	橡
耳⑧	耳⑦	敢	奧⑬	奥⑫	澳
者⑨	者⑧	都	普⑬	普⑫	谱

部首检字表

HANZU ƏRPINING BASTE BƏLƏKTƏRİ BOYENXA

ƏRIP IZDƏW KĚSTĚSI

说明：1. 本词典采用的部首跟一般词典用的部首基本相同，略有改并。2. 《检字表》共有 189 部。部首次序按部首笔画数目多少排列。检字时，先按要查的字的部首在《部首目录》内查出页码，然后查《检字表》。《检字表》内，同一部的字按除去部首笔画以外的画数排列。3. 对于难检的字，解决的办法是：（1）有些字分收在几个部首内。如‘思’字、‘对’字等。（2）分不清部首的字，按起笔（即书写时的第一笔）的笔形，收入点（丶）横（一）直（丨）撇（丿）折（乙，包括一乚乚等笔形）五个单笔部首内。（3）《检字表》后另有《难检字笔画索引》备查。

Tüsinik: 1. Səzdiktêgi Hanzu ərpining baste bəlêktêri, ixinara ekxamdaloqandaren êsêptêmêgêndê, ɵzgê səzdiktêrdêgimên uksas kêlêdi. 2. «Ərip izdêw kêtêsi» 189 baste bəlêktên kuralêp, baste bəlêktêr sezek sanena karay rêttêldi. Ərip izdêrdê əwêli «Hanzu ərpining baste bəlêktêri boyenxa ərip izdêw kêtêsi»nên izdêlêtin ərip baste bəlêgining bêt nêmirin tabew, onansong «ərip izdêw kêtêsi»nên karaw tiyis. Uksas baste bəlêktêgi əriptêr «Ərip izdêw kêtêsi»nê baste bəlêkting sezek sane xeqareloqannan songoqe sezek sane boyenxa tûsirildi. 3. Tabelewe keyen əriptêr mena ədistêrmên engoqaylasterelde: (1) kêy ərip, mesale: ‘思’, ‘对’ əriptêri êki-üx baste bəlêkkê katar ên’gizildi. (2) Baste bəlêgi aykên êmês əriptêr aloqaxke sezeqeneng (jazoqandaqê tungoqex sezeqeneng) pixini boyexa nüktê (丶) keldênêng sezek (一), tik sezek (丨), soloqa kolbêw sezek (丿), iyrêk sezek (乙, 一乚乚) sêkildi dara sezekte bês türli baste bəlêkkê jatkezelde. (3) «Ərip izdêw kêtêsi»ning songena «tabelewe keyen əriptêr sezeqeneng kərsêtkixi» tirkêldi.

一、部首目录

1. BASTE BƏLƏKTƏR MAZMUNE

(部首右边的号码指检字表的页码)

(Baste bəlêkting ong jaqendaqê seyperlər ərip izdêw kêtêsining bêt nêmirin bildirêdi)

一 画		一	12	夕(17-bêttêgi “刀”	巳(17-bêttêgi “卩”	
1 sezektelar		讠 (言)	12	oqa karangez)	oqa karangez)	
丶	10	二	13	几 (乚)	16	
一	10	十	13	儿	16	
丨	11	厂	14	厶	16	
丿	11	匸	14	又 (又)	16	
乙 (→ ㄣ)	12	卜 (卜)	14	乚	17	
二 画		亅	14	卩 (巳)	17	
2 sezektelar		冂	14	𠂇 (solda)	17	
㇀	12	八 (ㄨ)	14	𠂇 (ongda)	17	
㇁	12	人 (人)	15	凵	17	
㇂	12	亻	15	刀 (夕)	17	
		勹	16	力	17	
					才	22

工	23	车 (車)	36	皿	43	七 画	
土	23	戈	36	皿	43	7 sezeɣtelar	
士	24	比	37	𠂔 (金)	43	辛	48
𠂔	24	瓦	37	矢	44	言(12-bêttêgi“讠”	
大	26	小(19-bêttêgi“丩”		禾	44	gê karangez)	48
井 (astenda)	26	oɣa karangez)		白	44	麦 (麥)	48
尤	26	止	37	瓜	44	走	48
弋	26	支	37	烏 (鳥)	44	亦	49
小 (𠂔)	26	日	37	用	45	豆	49
口	26	曰 (曰)	37	𠂔	45	車(36-bêttêgi“车”	
口	28	水 (水)	37	𠂔(40-bêttêgi“𠂔”		oɣa karangez)	
巾	28	贝 (貝)	37	gê karangez)		酉	49
山	29	见 (見)	38	艮(48-bêttêgi“艮”		辰	49
彳	29	父	38	gê karangez)		豕	49
彳	29	牛 (牛)	38	疋 (疋)	45	鹵 (鹵)	49
夕	29	手	38	皮	45	里	49
夕	29	毛	38	母 (40-bêttêgi“母”		见(38-bêttêgi“见”	
夕	29	气	38	oɣa karangez)		gê karangez)	
𠂔 (食)	30	夕	39	六 画		貝(38-bêttêgi“贝”	
𠂔 (𠂔)	30	片	39	6 sezeɣtelar		oɣa karangez)	
尸	30	斤	39	衣	45	足 (足)	49
己 (巳)	30	爪 (𠂔)	39	羊 (𦍋)	45	豸	49
弓	30	月 (月)	39	米	45	谷	50
子 (子)	30	欠	40	耒	46	采	50
𠂔	31	风 (風)	40	老	46	身	50
女	31	爻	40	耳	46	角	50
𠂔	31	𠂔 (𠂔)	40	臣	46	八 画	
𠂔 (𠂔)	31	𠂔	40	西 (西)	46	8 sezeɣtelar	
𠂔 (馬)	32	母 (母)	40	页 (頁)	46	青	50
𠂔	32	五 画		𠂔	46	其	50
四 画		5 sezeɣtelar		𠂔	46	雨 (𩇔)	50
4 sezeɣtelar		穴	40	虫	46	齿 (齒)	50
𠂔	32	立	40	𠂔	47	𠂔 (𠂔)	50
斗	33	𠂔	41	舌	47	食(30-bêttêgi“𠂔”	
文	33	𠂔	41	竹 (𦵏)	47	oɣa karangez)	
方	33	示(“示” 34-bêttêgi		白	48	金(“金” 43-bêttêgi	
火	33	“𠂔” oɣa karang-		自	48	“𠂔” gê karang-	
心	33	ez)	41	血	48	ez)	50
户	34	石	41	舟	48	佳	50
𠂔 (𠂔)	34	龙 (龍)	42	羽	48	鱼 (魚)	50
王	34	水(37-bêttêgi“水”		𠂔(40-bêttêgi“𠂔”		門 (21-bêttêgi“门”	
韦 (韋)	34	gê karangez)		gê karangez)		gê karangez)	
木	34	业	42	艮 (艮)	48	九 画	
犬	36	目	42	𠂔(“𠂔” 31-bêttêgi		9 sezeɣtelar	
𠂔	36	田	42	“𠂔” oɣa karang-			
				ez)	48		